

XXII TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Si3 ,17-18.20.28-29 (19-21.30-31)

Lugemine Siiraki tarkuseraamatust:

Mu poeg, kui sa oled rikas, siis ole ometi tagasihoidlik, ja sind hakatakse armastama sinu meeldivuse pärast. Mida suurem sa oled, seda enam alanda ennast, siis on Jumala arm sinuga. Suur on Issanda halastus, leplikele ilmutab ta oma saladusi. Kõrgi haavadele ei ole paranemist, sest kurjus on temasse ajanud oma juured. Tark süda mõistab tarka tähendamissõna. Targa sooviks jääb kõrv, mis on alati ärkvel.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps68 ,4-5. 6-7. 10-11 R:11b)

R: Issand, sina katad vaeseid oma heldusega.

Õiged rõõmustavad ja hõiskavad Jumala palge ees,
rõkkavad suurest rõõmust.

Laulge Jumalale, mängige kiites tema nimele,
hõisake rõõmu pärast tema palge ees.

R:

Tema on vaeslaste isa ja lesknaiste eestkostja,
Jumal oma pühas elamus.

Jumal toob mahajäetud koju,
juhib vangid välja eluõnne juurde.

R:

Sina, Jumal, lased vihmalt rikkalikult sadada,
kastad oma pärisosa ja kosutad närbunut.

Sinu loodu leiab seal eluaseme,
Sina katad vaeseid oma heldusega.

R:

(Teine lugemine He12 ,18-19.22-24a)

Lugemine kirjast heebrealastele:

Teie ei ole astunud veel käegakatsutava, lõõmava tule ja tumeda

pilve juurde, pilkase pimeduse ja tormituule juurde, pasunahääle ja sõnade kõla juurde, mille kuulajad tõrkusid seda kõnet kauem kuulamast. Vaid te olete tulnud Siioni mäe juurde, elava Jumala linna, taevasesse Jeruusalemma, tuhandete inglite juurde. Esmasündinute piduliku kogunemise juurde, kes on taevasse kirja pandud; Jumala, kõikide kohtumõistja juurde ja täiuslikuks saanud õigete vaimude juurde, Jeesuse juurde, kes on uue lepingu vahemees.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Mt 11,25)

Halleluuja. Kiidetud oled sina, Isa, taeva ja maa Issand, sest sa oled jumalariigi saladuse avaldanud väetimaile. Halleluuja.

(Evangeelium Lk14 ,1.7-14)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Kui Jeesus tuli hingamispäeval ühe variseride ülema kotta leiba võtma, pidasid variserid teda silmas. Aga Jeesus pani tähele, kuidas need, kes olid kutsutud, püüdsid aukohadel istet võtta, ja ta rääkis neile ühe mõistujutu:

“Kui keegi sind pulma kutsub, siis ära istu aukohale, sest võibolla on sinu võõrustaja kutsunud külla veel kellegi, kes on sinust auväärsem. Siis peab ju su võõrustaja tulema ning sulle ütleva: “Anna see koht temale!”, sina aga peaksid häbiga istuma viimasesse paika. Sellepärast, kui sind külla kutsutakse, siis istu pigem viimasesse paika, et su võõrustaja tuleks sinu juurde ja ütles: “Mu sõber, asu sinna, ülemale”. See teeb sulle au kõigi külaliste seas. Sest kes ennast ise ülendab, seda alandatakse, ja kes ennast ise alandab, seda ülendatakse.”

Ja ta ütles võõrustajale: “Kui sa teed lõuna- või õhtusöömaaja, siis ära kutsu sinna oma sõpru või vendi, oma sugulasi või rikkaid üleaedseid, sest ka nemad kutsuvad sind söömaaegadele ja kõik on jälle tasa tehtud. Vaid kui sa võõruspeo korraldad, siis kutsu vaeseid, küürakaid, jalutuid ja pimedaid - siis saad sa õndsaks, sest neil ei ole sulle millegagi tasuda, ja sinu tegu tasutakse sulle õigete ülestõusmises.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, miks on inimesel kaks silma? Aga muidugi selleks, et paremini näha ja tähele panna. Ja miks on tal kaks

kõrva? Eks ikka selleks, et paremini kuulda ja õppida. Nojah, aga miks on tal siis ainult üks suu? Küllap selleks, et vähem rääkida. Aga mitte ainult vähem rääkida, vaid ka vähem süüa!

Eriti hästi saab viimasest patust aru muidugi alles tagantjärele, pärast pidusöömaaegu, kui kõht on head-paremat pilgeni täis, nii et magama jäädes näed unes elevanti, kes trambib su kõhu peal...

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, võibolla on see just pilgeni täis kõhu kogemus, mis on sundinud rikkamaid inimesi mõtlema näljastele. Vaeste ja puudustkannatajate eest hoolitsemine on läbi sajandite olnud kiriku ja selle liikmete südameasjaks. Kuid selle ideaali rakendamine praktilises elus pole alati probleemitu ja vajab mitmekülgset läbi mõeldud lähenemist.

Ühe Põhja-Saksa linnakoguduse diakon rääkis mulle kord oma kogemusest: "Ma töötan koguduses, kus me juba kaheksa aastat peame supikööki. Ikka ja jälle kuulen ma inimestelt, kui tähtis on see töö. Meid toetatakse nii rahaliste annetuste, vabatahtliku töö kui esemete ja toiduainetega, ning julgustatakse jätkama. Olen selle toetuse eest tänulik, sest oma raskes töös ühiskonna äärealadele tõrjutud inimestega vajan ma tõesti kinnitust.

Teisalt tekitab see hoolekandetegevus koguduse jaoks muidugi ka probleeme. Kui me kord juba oleme endale ülesandeks võtnud abivajajatele sooja sööki pakkuda, siis on kahtlemata meie aukohus seda tegevust ka jätkata. Kuid paraku ei saa mööda vaadata faktist, et kui siin umbes sajale inimesele toitu valmistatakse ja ka pakutakse, jätab see jälje nii õhustikule, seintele, mööblile kui ka sanitaarsõlmedele. Tegelikult ei kõlbagi meie kogudusemaja koos kogu inventariga juba ammu enam millekski muuks kui vaid kodutute kohtumispaigaks..."

Jah, armsad õed ja vennad, pole sugugi kerge käia Jeesuse sõnade järgi: "Kui sa võõruspeo korraldad, siis kutsu vaeseid, küürakaid, jalutuid ja pimedaid..." Ühest hästi organiseeritud võõruspeost ühiskonna heidikutele saaks võibolla igas ruumis pikapeale üle, kuid kas just seda tahtis Jeesus oma võrdlusega tänases evangeeliumis öelda?

Pidusöök variseri kijas, kuhu Jeesus sabbatipäeval kutsuti, polnud mingi lõbus koosviibimine, et hallist argipäevast välja puhata. Evangeelium kirjeldab pigem poliitilist sündmust - kohalike võimuinimeste mitteametlikku koosviibimist. Tollal toimiti ilmselt samamoodi kui nüüdki, et tähtsad kokkulepped sünnivad ennekõike parteide või firmade tagatubades. Avalikul koosolekul tulevad need

arutlusele vaid näiliselt, ja kuigi tänapäeval ei peta sellega enam kedagi ära, siis jätkatakse ometi kohustuslikke formaalsusi, mängides niimoodi demokraatiat.

Söömaaega kirjeldav pilt kõneleb enda eest: kohale tulnud variserid tülitsevad juba ainuüksi ülemate kohtade pärast laua taga sedavõrd ägedalt, et Jeesuse märkuse esimene pool kutsus neid lihtsalt üles viisakalt käituma, kasvõi siis puhtalt taktikalistel kaalutlustel. Ei ole päris selge, kas Jeesuse võrdluses oli irooniat, kui ta rääkis pulmameest. Antud juhul polnud ju tegemist pulmaga, pealegi olid need sabatipäeval rangelt keelatud. Kuid pulmad on omamoodi tulevikult võlgu võetud rõõmupidu, millele järgnevad peagi argipäevamured ja võla tasumine rohkete uute kohustuste täitmise kaudu. Niisamuti mõõdetakse ülemate väärtust mitte pidulaua taga, vaid nende otsuste läbi, mis loovad ühiskonnas inimväärse elukeskkonna nii rikastele kui vaestele.

Kui keegi sind pulma kutsub - see tähendab, kui sa tunned, et poliitikukarjäär võiks olla sinu kutsumus -, siis ole kannatlik, ära eksponeeri oma ambitsiooni võimule saada. On alati parem, kui teised sind esimeheks valivad, kui et sa end ise juhitoolele upitad. Ja kui sa teed lõuna- või õhtusöömaaja - teisisõnu, kui sa võimule saad -, siis tea, milles poliitiku peamine ülesanne seisneb: kutsu vaeseid, küürakaid, jalutuid ja pimedaid. Poliitiku kohus on seista nende inimeste õiguste ja heaolu eest, kes ise end kaitsta ei suuda. Sa ei tohi keskenduda ainult nende huvidele, kes on niigi rikkad ja võimukad.

Armsad õed ja vennad, miks peaks üldse võitlema vaeste õiguste eest? Kas tõesti peab seda tegema ainult ebamääraste lubaduste pärast, nagu kinnitas tänane evangeelium: "... siis saad sa õndsaks, sest neil ei ole sulle millegagi tasuda, ja sinu tegu tasutakse sulle õigete ülestõusmises." Jah, ka selle pärast, kuid mitte ainult.

On veel teinegi põhjus: kui me vaatame ajaloos suuri sõdu ja veriseid revolutsioone, siis pole nende põhjustajateks vaesed, küürakad ja jalutud, vaid just rikkad ja võimukad, kes pole osanud võimuga õigesti ümber käia. Kui rikastel pole südant vaeste jaoks, siis võiksid nad suhtuda nende olukorda vähemalt pragmaatiliselt, sest tõsise kriisi puhkedes ei tee üldine häving vahet rikka ja vaese vahel. Ja kui surnute ülestõusmise päev kunagi koidab, siis vaeste hinge küsitakse rikaste käest - mitte aga vastupidi. Amen.